

УДК 343.131

DOI <https://doi.org/10.32836/2521-6473-2019-2-122-129>

О. В. Бачинський, аспірант
відділу аспірантури і докторантури
Національної академії Служби безпеки України

ПРИНЦИПИ ВИКОНАННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ З РОЗКРИТТЯ ЗЛОЧИННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗОВАНОЇ ГРУПИ ЧИ ЗЛОЧИННОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Стаття присвячена дослідженню ролі окремих принципів (верховенство права; законність; безпосередність дослідження показань, речей і документів; конспірація; конфіденційність; «плоди отруєного дерева»), наводиться авторське бачення їх проявів в нормативно-правовій регламентації та практичній реалізації виконання спеціального завдання.

Ключові слова: негласні слідчі (розшукові) дії, виконання спеціального завдання, принципи кримінального процесуального права, принцип верховенства права, принцип законності, принцип конспірації, принцип конфіденційності, безпосередність дослідження показань, речей і документів, «плоди отруєного дерева».

O. V. Bachynskiy. The principles of carrying out special assignment to expose criminal activities of the organized group or criminal organization

Today, one of the important directions of ensuring the national security of Ukraine is the fight against organized crime, which, taking into account the complicated socio-political situation, economic instability and development of the criminal situation, appears to be escalating and spreading dramatically. That is of concern due to the possibility of using criminal organizations and organized groups by foreign secret services in order to carry out reconnaissance, subversion, terrorist and other illegal activities, provoke destabilization of public life and intimidation of citizens, cause damage to the state security of Ukraine.

Carrying out special assignment is attributed to the covert investigative (detective) actions, during which evidence is obtained or verified in criminal proceedings concerning the activities of an organized group or criminal organization as one of the most dangerous manifestations of crime. That is why the definition of the principles for the implementation of the carrying out the special assignment as the basis of legal and organizational support for the mentioned covert investigative (detective) action plays an important role in investigating and disclosing the relevant categories of crimes.

The article is devoted to the study of the role of individual principles (the rule of law; legitimacy; directness of examination of testimonies, objects and documents; conspiracy, confidentiality, "fruit of a poisonous tree"), provides an author's vision of their manifestations in the legal regulation and the practical implementation of the carrying out special assignment.

Key words: principles of the criminal proceedings; covert investigative (detective) actions; the rule of law; legitimacy; directness of examination of testimonies, objects and documents; conspiracy; confidentiality; "fruit of a poisonous tree"

Постановка проблеми. Принципи права пронизують усі сфери правової дійсності, а закріплення їх в Кримінальному процесуальному кодексі України (далі – КПК України) свідчить про значну увагу до їх дотримання і провідну роль у функціонуванні та розвитку системи кримінального процесуального права та кримінального процесуального законодавства. Актуалізація ролі принципів в кримінальному процесі, підвищений суспільний інтерес та вимоги до якості проведення негласних слідчих (розшукових) дій (далі – НСРД) загалом, а також специфіка нормативного регулювання виконання спеціального завдання з розкриття злочинної ді-

© О. В. Бачинський, 2019

яльності організованої групи чи злочинної організації (далі – виконання спеціального завдання), дозволяє стверджувати про важливість дослідження ролі принципів під час проведення вказаної НСРД, а також у нормотворчій діяльності щодо його регулювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика визначення сутності та змісту принципів права є об'єктом дискусій уже доволі довгий час і залишається такою як в теорії держави та права, так і в галузевих науках. Закріплення засад кримінального провадження в чинному кримінальному процесуальному законодавстві актуалізувало ці питання саме в сфері кримінального процесуального права. Що ж до виконання спеціального завдання, то вказане питання досліджувалось такими вченими, як С.В. Албул, М.Ю. Азаров, М.В. Багрій, О.А. Білічак, Л.В. Бобрицький, Г.М. Бірюков, А.А. Венедіктов, Є.Є. Гречин, В.І. Василичук, А.А. Галючек, Л.Ф. Гула, С.О. Гриненко, О.М. Дроздов, Я.Ю. Конюшенко, С.С. Кудінов, В.В. Луцик, Н.Я. Маньковський, Ю.В. Мантуляк, М.А. Погорецький, П.П. Підюков, О.О. Сухачов, С.А. Хімченко, Р.М. Шехавцов та інші. Разом з тим, попри наявність дослідження впливу принципів кримінального процесуального права на НСРД в цілому, а також на окремі з них, існує потреба конкретизувати їхню роль у теоретичному забезпеченні виконання спеціального завдання, так само як і значення для практики його провадження.

Мета статті полягає у дослідженні принципів виконання спеціального завдання як фундаментальних засад його правового та організаційного забезпечення.

Виклад основного матеріалу. Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи Главою 21 КПК України віднесено до НСРД, в ході якої отримуються відомості, речі і документи у кримінальному провадженні щодо діяльності злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації як одного з найнебезпечніших проявів злочинності. Саме тому визначення принципів виконання спеціального завдання як основоположних засад правового та організаційного забезпечення вказаної НСРД відіграє важливу роль для розслідування та розкриття відповідних категорій злочинів.

Хоча в науковому просторі є багато різних визначень принципів, а думки науковців нерідко відрізняються, доцільно виділити деякі з них. Насамперед принципи будь-якої діяльності – це основні керівні положення, сформульовані у вигляді певних правил, на яких вона базується [1, с. 38].

Як зазначає В.Я. Тацій, загальні засади кримінального провадження – це закріплені в нормах права визначальні, фундаментальні положення щодо закономірностей і найбільш суттєвих властивостей кримінального провадження, які зумовлюють їх значення як засобу для захисту прав і свобод людини і громадянина, а також для врегулювання діяльності органів та посадових осіб, які ведуть кримінальний процес [2, с. 62].

В.М. Тертишник принципами кримінального процесу визначає найзагальніші положення, правила поведінки, головні ідеї, начала, що визначають сутність і зміст діяльності суб'єктів процесу, процесуальну форму здійснення правосуддя, створюють систему гарантій установалення істини, захисту прав і свобод людини та забезпечення справедливості правосуддя, та які отримали закріплення в законі, звернені своїми правовими вимогами до всіх учасників процесу, мають загальнообов'язковий характер, забезпечуються заходами державного примусу і мають правовий механізм реалізації [3, с. 83].

Принципи права визначають зміст системи права загалом, її структурних елементів, а також напрями їхнього подальшого розвитку, спрямовують формування норм права. Останні формуються під впливом певного принципу або групи принципів і не повинні їм суперечити. Норми права зазвичай є проявами дії принципів, засобами їх конкретизації. [4, ст. 68]. Проектуючи вищевказане на виконання спеціального завдання, можна стверджувати, що якісне дослідження, розуміння та застосування принципів права в процесі виконання

спеціального завдання сприятиме його відповідності сучасним вимогам, що висуваються до кримінального процесу в правовій державі. Крім того, принципи права відіграють важливу роль в питаннях подальшого удосконалення нормативного регулювання виконання спеціального завдання та повинні слугувати орієнтиром в тому числі і під час розроблення відомчих нормативно-правових актів, що регулюватимуть специфіку нормативно-правового регулювання виконання спеціального завдання уповноваженими органами та організаційно-тактичні основи його проведення.

До класичних сутнісних принципів правової держави відносять: верховенство права та законність. Саме зазначені принципи мають загальний характер, притаманний усім видам правозастосовної діяльності [5, с. 115]. Вказані принципи закріплені в Конституції України (ст. 8 та ст. 19) та знайшли відображення у положенні чинного кримінального процесуального законодавства (ст. 7, 8, 9 КПК України). На нашу думку, згадані принципи не можливо розглядати ізольовано, жорстко відокремивши один від одного, оскільки вони перебувають в тісній діалектичній взаємодії та діють не самостійно, а доповнюючи один одного.

В Україні визнається і діє принцип саме *верховенства права*. Саме поняття «верховенство права» увійшло в обіг національної юриспруденції із прийняттям Конституції України, основними складовими елементами якого визначено: заперечення свавільної влади; рівність перед законом; конституційне право, яке є наслідком прав особи, а не їхнім джерелом. Як справедливо зауважив В.С. Шилінгов, верховенство права вимагає від держави його втілення у правотворчу та правозастосовну діяльність, зокрема в закони, які за своїм змістом мають бути проникнуті передусім ідеями соціальної справедливості, свободи, рівності тощо [6].

З огляду на потреби практичного застосування принцип верховенства права слід доктринально тлумачити як поєднання вимог, що забезпечують: підпорядкування діяльності всіх без винятку державних інститутів потребам реалізації та захисту прав людини; пріоритетність цих прав перед усіма іншими цінностями демократичної, соціальної, правової держави [7, с. 6].

Своєю чергою Венеціанська комісія визначає базові елементи поняття «верховенства права»: 1) законність, включаючи прозорий, підконтрольний і демократичний процес уведення в дію норм права; 2) юридична визначеність; 3) заборона свавілля; 4) доступ до правосуддя, представленого незалежними та безсторонніми судами, включно з тими, що здійснюють судовий нагляд за адміністративною діяльністю; 5) заборона дискримінації та рівність перед законом; 6) дотримання прав людини [8, с. 177].

Саме на такий важливий складник принципу верховенства права, як юридична визначеність, на нашу думку, необхідно звернути увагу під час розгляду нормативно-правового регулювання виконання спеціального завдання. Юридична визначеність означає, що: закони та рішення повинні бути оприлюднені; закони та рішення повинні бути чіткими і ясними; рішення судів мають вважатись обов'язковими; ретроактивність законів та рішень повинна бути обмежена; законні очікування повинні бути захищені [9]. На нашу думку, під час розгляду вказаного принципу в розрізі виконання спеціального завдання заслуговують уваги такі його аспекти, як вимоги стосовно визначення в нормативно-правових актах правил поведінки суб'єктів суспільних відносин, вимоги до якості таких актів та вимоги до їх застосування.

Про те, що принцип правової визначеності є невід'ємним, внутрішньо притаманним елементом верховенства права, неодноразово наголошував ЄСПЛ у своїх рішеннях, у тому числі і проти України. У рішенні у справі «Ukrainian Media Group v. Ukraine» від 29.03.2005 р. Європейський Суд також нагадує, що закон має бути сформульовано з достатнім ступенем передбачуваності, щоб надати громадянину можливість регулювати свою поведінку, а саме: він повинен мати можливість – за необхідності, за належної правової допомоги – передбачити наслідки, до яких може призвести певна дія.

Аналізуючи норми, що регулюють вказану НСРД, насамперед КПК України та міжвідомчу Інструкцію про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні від 16.11.2012 року, слід звернути увагу на відсутність чіткого визначення виконання спеціального завдання, а також на використання ст. 272 КПК України як основи під час проведення аналогічного оперативно-розшукового заходу, що, відповідно, не сприяє розумінню його сутності. Крім того, в законодавстві відсутня чітка процедура проведення вказаних дій. Зазначене спонукає зробити висновки, що наявних законодавчих норм не достатньо для повного чіткого розуміння суті виконання спеціального завдання, та, відповідно, процедури його здійснення, що суперечить таким базовим складникам юридичної визначеності, як чіткість і ясність законів та можливість передбачення їхньої дії.

Така невизначеність, як наслідок, торкається практики реалізації виконання спеціального завдання. Наприклад, під час прийняття рішення про необхідність проведення вказаної НСРД значну роль відіграє наявність підстав до його проведення. Попри активну наукову дискусію щодо підстав проведення процесуальних дій, в тому числі й НСРД, більшість вчених підтримує позицію щодо поділу їх на дві основні групи: правові та фактичні підстави, або ж матеріальні та формальні. Так, С.А. Шейфер розрізняє правові та фактичні підстави проведення слідчих дій. Під правовими підставами вказаний науковець розуміє «сукупність передбачених кримінально-процесуальним законом умов, що дають слідчому право виконати ту чи іншу дію [10, с. 105-108]. Фактичними підставами, відповідно, С.А. Шейфер вважає «конкретні відомості про можливість добування доказової інформації зі слідів певного виду» [10, с. 111-116].

Відсутність в законодавстві явного переліку правових підстав, так само як і фактичних, спонукає встановлювати їх шляхом аналізу загальних випадків і умов, за яких можуть проводитись НСРД, зокрема ст. 246 КПК України, а також змісту та назви ст. 272 КПК України. Таким чином, до правових підстав можна віднести: внесення відомостей про вчинення тяжкого чи особливо тяжкого злочину до Єдиного реєстру досудового розслідування; винесення постанови слідчого, погодженої з керівником органу досудового розслідування, або постанови прокурора про проведення виконання спеціального завдання. До фактичних підстав можемо віднести: розслідування тяжких та особливо тяжких злочинів вчинюваних організованою групою або злочинною організацією; наявності такої сукупності даних, яка дозволяє уповноваженій особі дійти висновку, що у результаті виконання спеціального завдання існує можливість отримати відомості, які мають значення для досудового розслідування; обставини, які свідчать, що зазначені відомості неможливо отримати в інший спосіб. Особливої уваги заслуговує необхідність обґрунтування неможливості отримання відомостей іншим шляхом, що може сприйматись суб'єктивно, а також необхідності та складності встановлення наявності ознак організованої групи чи злочинної організації та їх фіксації.

Наявність таких підстав, складність розуміння сутності та меж виконання спеціального завдання, а також процедури його проведення може викликати цілий ряд вад його практичної реалізації, наприклад: безпідставний початок НСРД, недосконале оформлення постанов про проведення або протоколів за результатами. А враховуючи значення виконання спеціального завдання для кримінального провадження, вказані помилки можуть ставити під питання легальність цієї НСРД та отриманих в її ході матеріалів, наслідки чого детальніше буде розглянуто далі в статті.

Продовжуючи дослідження принципів права як фундаментальних засад виконання спеціального завдання, доцільно звернути увагу на законність, яка тісно пов'язана з верховенством права і співвідноситься з ним, як загальне і часткове являє собою «комплексне політико-правове явище, що відображає правовий характер організації суспільного життя, органічний зв'язок права і влади, права і держави» [11]. У теорії держави та права законність

визначається як принцип, метод та режим суворого, неухильного дотримання, виконання норм права всіма учасниками суспільних відносин [12].

Вищезгадані принципи набувають актуальності в розрізі здійснення діяльності щодо захисту особи, суспільства та держави від протиправних посягань, пошуку і фіксації фактичних даних про протиправні діяння, притягнення осіб, що їх вчинили до відповідальності, отримання інформації в інтересах безпеки громадян, суспільства і держави тощо. Це також пояснюється і з огляду на важливість та чутливість інформації, яка може бути здобута в ході виконання спеціального завдання, адже йдеться про розкриття однієї з найбільш небезпечних форм злочинності – організованої, у випадках, коли іншим способом отримати інформацію, що має значення в кримінальному провадженні, не можливо.

Зважаючи на викладене, така діяльність повинна забезпечуватись суворим законодавчим регулюванням та режимом його неухильного дотримання. Разом з тим, з одного боку, особа, що організовує його проведення, обтяжена занадто детальним та формальним законодавчим регулюванням, не зможе якісно провести вказаний захід, а з іншого боку, відсутність достатнім чином унормованої процедури буде справедливо сприйматись як ризик до зловживань. Особливість реалізації законності під час виконання спеціального завдання також полягає і в тому, що особа, залучена до проведення вказаної НСРД, має чітко розуміти і дотримуватись законодавчих вимог щодо процедури отримання речей і документів, що можуть бути використані як докази у кримінальному провадженні. Саме тому діяльність із виконання спеціального завдання повинна проводитись винятково в разі потреби та у передбачених законом випадках, а у разі настання такої потреби – здійснюватися у суворій відповідності до прозорих процедур, закріплених у чинному законодавстві.

Вказані принципи знаходять своє відображення і під час застосування Загальних положень про НСРД. Зважаючи на перспективу отримання великого обсягу інформації в ході виконання спеціального завдання, а також її приватний характер, окремо хотілося б також виділити низку положень, направлених на захист вказаної інформації (ст. 254-257 КПК України), а саме загострення уваги на необхідності нерозголошення інформації, отриманої в процесі виконання спеціального завдання, оцінка прокурором необхідності здобутої інформації для подальшого здійснення кримінального провадження, заборона використання здобутих в ході виконання спеціального завдання матеріалів не в цілях кримінального провадження. Разом з тим, враховуючи діяльність організованих груп та злочинних організацій, а також специфіку вчинюваних ними правопорушень, необхідно загострити увагу і на обов'язку прокурора щодо доведення законності одержаної інформації про нове правопорушення, яке не розслідується в даному кримінальному провадженні, для отримання відповідної ухвали слідчого судді, яка дозволяє використати таку інформацію в новому кримінальному провадженні.

Важливим механізмом дотримання вищевказаних принципів є загальні вимоги до постанови слідчого чи прокурора, як підстави для здійснення виконання спеціального завдання, передбачені ст. 251 КПК України, додаткова необхідність зазначати в такій постанові використання спеціальних несправжніх (імітаційних) засобів та обґрунтувати межі виконання спеціального завдання.

Залучення особи, яка виконує спеціальне завдання, несе в собі ризик перевищення нею повноважень, отримання відомостей речей та документів, без передбаченої законодавством процедури. Тому не можна ігнорувати ключову роль слідчого або прокурора як організатора окремої НСРД у вигляді виконання спеціального завдання та цілого комплексу пов'язаних з нею заходів. Адже саме слідчий чи прокурор як спеціаліст в галузі права розуміє потреби кримінального провадження та межі законної поведінки особи під час виконання спеціально-

го завдання, викладаючи їх у практичному неабстрактному виразі стосовно конкретної слідчої ситуації, у формі усних інструкцій та інструктажів, а також письмових завдань.

Продовжуючи вказаний напрям дослідження, необхідно також згадати такий принцип кримінального провадження, як безпосередність дослідження показань, речей і документів. Організована відповідно до даного принципу процедура розгляду судом доказів, зокрема показань осіб, створює певні труднощі для організації процесу використання доказового матеріалу, отриманого в ході виконання спеціального завдання. Хоча сучасна судова практика надає приклади застосування допиту у режимі відео-конференції із проведенням змін зовнішності, голосу, на нашу думку, особа, що виконує спеціальне завдання, повинна бути більш захищеною, а її процесуальний статус більш детально регламентовано та закріплено у відповідних нормативно-правових актах. Вказане твердження відповідає міжнародній практиці законодавчого регулювання аналогічної діяльності. Так, наприклад, у США заходи із захисту свідків, передбачені федеральними програмами та законодавством окремих штатів, дозволяють змінювати дані учасників кримінального провадження та членів їхніх сімей, місця проживання, з отриманням за це фінансових компенсацій, а також передбачають кримінальну відповідальність за вплив на свідків [13]. Крім того, законодавством США допускається допит не самого свідка, а поліцейського або слідчого, яким від особи, яку захищають, у ході службової діяльності стали відомі обставини злочину. У ФРН як захід безпеки допускається допит «за судовим дорученням» агента поліції «спеціально уповноваженим суддею-доповідачем» з наступним оголошенням змісту протоколу допиту в суді [14, с. 200]. Законодавство Естонії передбачає використання показань особи, що здійснювала діяльність під прикриттям, отриманих в порядку допиту свідка із засекреченням відомостей про особу навіть після виконання заходу; за законодавством Республіки Молдова, агент під прикриттям допитується із застосуванням засобів захисту свідків та інших учасників кримінального процесу [15, с. 309-320].

Невіддільними принципами виконання спеціального завдання є принципи конфіденційності та конспірації. Не зважаючи на тонкощі визначення («конспірація», або ж «негласність», «таємність» чи «конфіденційність»), очевидно, що під час проведення досліджуваного НСРД присутня «наявність певної таємниці та необхідність її збереження» [16, с. 52]. Передусім доцільно розглянути конспірацію, яка є визначальною ознакою НСРД, як слідчих дій, «відомості про факт та методи проведення яких не підлягають розголошенню» (ст. 246 КПК України) та є запорукою успішного проведення виконання спеціального завдання. Конспірація є невіддільною характеристикою виконання спеціального завдання і забезпечує не тільки успішність, а й саму можливість його проведення, адже за набуття гласності заходи в межах виконання спеціального завдання не можуть досягти своєї мети та зазвичай не зможуть бути проведені загалом, навіть більше, можуть поставити під небезпеку учасників.

Конфіденційність, яка передбачає, зокрема, необхідність нерозголошення даних про особу, яка виконує спеціальне завдання, є ключовою як для успішності його проведення, так і для особистої безпеки особи, що його проводить, навіть після закінчення вказаної НСРД. Це відображено і в можливості (та доцільності) застосовувати під час виконання спеціального завдання широке коло засобів, які сприяють збереженню в таємниці особистих даних особи, а також самого факту, форм та методів діяльності правоохоронних органів в конкретному кримінальному провадженні (конфіденційне співробітництво, використання засобів прикриття та легендування, спеціально виготовлені речі і документи, створення та використання спеціальних утворених підприємств, установ, організацій).

Зважаючи на вищевикладене, очевидно, що принципи конфіденційності та конспірації тісно пов'язані, активно взаємодіють та навіть конкурують з принципами верховенства права,

законності, безпосередності, а пошук точки балансу між ними під час здійснення виконання спеціального завдання і використання отриманих в його ході матеріалів є надзвичайно актуальним. В контексті сказаного доцільно звернути увагу на те, що виконання спеціального завдання де-факто не є самостійним засобом вирішення завдань кримінального провадження, а по суті, є «плацдармом», передумовою, основою для проведення широкого кола заходів (в основному НСРД), які пов'язані з обмеженням прав і свобод та втручанням в приватне спілкування. Так, на практиці для досягнення завдань конкретного кримінального провадження зазвичай застосовується комплексний підхід до організації отримання доказової інформації, що проявляється в тісному взаємозв'язку визначених до проведення НСРД та інших засобів кримінального провадження, які поєднуються у складну сукупність дій. А тому успішність, якість та законність всіх заходів, які здійснюються в ході кримінального провадження, є взаємозалежною і взаємозумовленою та впливає на кримінальне провадження загалом. Через це особлива увага під час проведення виконання спеціального завдання повинна приділятися дотриманню нормативних вимог та вищезазначених принципів, адже їх порушення може ставити під питання легальність вказаної дії, а відповідно, і легальність проведення інших заходів в межах цієї НСРД, що вплине на визначення допустимості доказів, отриманих в результаті цілого комплексу заходів. Вищевказане є проекцією принципу «плодів отруєного дерева» (fruit of poisonous tree doctrine).

Хоча думки науковців і відрізняються стосовно тлумачення принципу «плодів отруєного дерева» і меж його використання під час оцінки доказів, безапеляційним є факт його широкого застосування в практиці ЄСПЛ. Так, у справі «Яременко проти України (№ 2)» (Yaremenko v Ukraine) (Заява № 66338/09) від 30 квітня 2015 року, (пункти 65, 66, 79, 88 і 90, а також 27) ЄСПЛ зазначає, що доказова база, на якій ґрунтуються рішення національних судів, побудована на первинному допиті та подальших допитах, які проведено з порушенням права особи на захисника та права не свідчити проти себе. Вказане спричинило перегляд справи та виключення первинного допиту Верховним Судом України як єдиного порушення. Проте ЄСПЛ зазначає, що останнє саме по собі вимагає ретельного розгляду доказів у цій справі в межах повного нового розгляду, а не в рамках дуже обмеженого перегляду, відповідно, нове рішення, ухвалене у справі, переважною мірою знову ґрунтувалося на тих самих доказах, отриманих з порушенням процесуальних прав особи, та при цьому існували серйозні твердження, які органи влади так і не спростували, – усі визнавальні покази було отримано під примусом, а отже, вони були «плодом отруєного дерева» та не можуть бути використані при прийнятті судом рішення.

Висновок. Таким чином, в статті розглянуто принципи права, які є ключовими для виконання спеціального завдання, зокрема: верховенство права; законність; безпосередність дослідження показань, речей і документів; конфіденційність; конспірація; юридична визначеність, їхні прояви та вплив на виконання спеціального завдання. Попри загальну відповідність та спрямування на дотримання вказаних принципів, існують певні прогалини нормативного регулювання діяльності по виконанню спеціального завдання, що спричиняють труднощі їх практичної реалізації відповідно до вищевказаних принципів. Крім того, складність всебічного аналізу принципів створює специфіка виконання спеціального завдання, особливості його тактики та організації, що відображають, власне, принципи конспірації та конфіденційності. Водночас не слід обходити увагою сучасні тенденції тлумачення принципів, зокрема, закріплені в практиці ЄСПЛ, а саме, на нашу думку, особливу увагу під час аналізу проблематики принципів виконання спеціального завдання слід приділити концепції «плодів отруєного дерева» та наслідків її застосування.

Список використаних джерел:

1. Основи оперативно-розшукової діяльності / В.О. Глушков, О.А. Білічак, Ю.О. Найдьон. Київ : Центр навч.-наук. та наук.-практ. вид. Національної академії Служби безпеки України, 2014. 300 с.
2. Грошевий Ю.М. Кримінальний процес : підруч. / Ю.М. Грошевий, В.Я. Тацій, А.Р. Туманянц та ін.; за ред. В.Я. Тація, Ю.М. Грошевого, О.В. Капліної, О.Г. Шило. Харків : Право, 2013. 824 с.
3. Тертишник В.М. Кримінально-процесуальне право України : підруч. Київ : А.С.К., 2003. 1120 с.
4. Загальна теорія права : підручник / За заг. ред. М.І. Козюбри. Київ : Ваїте, 2015. 392 с.
5. Найдьон Ю.О. Принципи права як фундаментальні засади оперативної діяльності служби безпеки України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету Серія «Право»*, 2017. №46. Том 2. с. 114-117.
6. Шилінгов В.С. Верховенство права – основоположний принцип правової системи демократичного суспільства. *Часопис кийівського університету права*. 2009/2. URL: <http://www.kul.kiev.ua/images/chasopus>.
7. Авер'янов В.Б. Принцип верховенства права в новій адміністративно-правовій доктрині. *Часопис Київського ун-ту права*, 2006. № 1. С. 3-8.
8. Верховенство права (доповідь, схвалена Венеціанською комісією на 86-му пленарному засіданні 25-26 березня 2011 р.). *Право України*, 2011. № 10. С. 168-184
9. Дахова І.І., Чуб О.О. Багатоаспектність принципу правової визначеності щодо сучасних конституційно-правових відносин. *Форум права* : електрон. наук. фахове вид, 2017. № 4. С. 59-68. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2017_4_11.pdf.
10. Шейфер С.А. Доказательства и доказывание по уголовным делам: проблемы теории и правового регулирования. Москва : Издательство НОРМА, 2008. 240 с.
11. Великий енциклопедичний юридичний словник / С.В. Бобровник / [за ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка]. Київ : Юридична думка, 2007. 992 с.
12. Теория права и государства : Учебник / Под ред. В.В. Лазарева. М.: Новый юрист, 1996. 209 с.
13. Witness Security Program. U.S. Marshals Service. URL: <https://www.usmarshals.gov/witsec>.
14. Закревська Т.О. Особливості забезпечення безпеки свідка як учасника кримінального провадження. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»* : збірник наукових статей. Чернівці, 2014. № 4. С. 198-204.
15. Багрій М.В. Процесуальні аспекти негласного отримання інформації: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія / М.В. Багрій, В.В. Луцик. Харків : Право, 2017. 376 с.
16. Грибов М.Л. Понятие и структура конспирации преступной деятельности. *Журнал научных публикаций аспирантов и докторантов*, 2014. № 1. С. 51-53.